

Vjesnik 12.12.2008.

Naplata ugovorne kazne ni zakonita ni ustavna

Nezakonito stanje i nepoštivanje Ustava trajalo je 11 godina. Za novi propis treba vremena, ali ne i za nezakonitu naplatu, kaže Đuro Sessa

Odredbe osječkog Pravilnika o organizaciji i načinu naplate parkiranja stupile su na snagu još 1997. Dakle, punih 11 godina je naplaćivana ugovorna kazna vozačima koji su se na bilo koji način ogriješili o pravila pohranjivanja vozila na za to predviđenim prostorima. Osim u Osijeku, pobijen način naplate u još 11 gradova, među ostalim u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Dubrovniku, Puli i Varaždinu.

A onda je Ustavni sud ovog tjedna rekao - naplata ugovorne kazne nije ni zakonit ni ustavni postupak.

Zašto? Zato što je osim spomenutog pravilnika na snazi u ovoj zemlji i Zakon o obveznim odnosima. U članku 295. ne piše pravo jedne od ugovornih strana da drugoj naplati novčanu kaznu za neko činenje ili nečinjenje. Pravo naplate tiče se samo naknade čija je visina ograničena cjenikom za rok u kojem je parkirališno mjesto korišteno. Dakle, plaća se samo onaj sat parkiranja koji nije plaćen i to po cijeni od nekoliko kuna, plus troškovi koje izaziva takva povreda. Nikakvo novčano kažnjavanje ne dolazi u obzir.

Zabunu je izazvao podatak da ukinute odredbe prestaju važiti, kako u Osijeku, tako i u ostalim gradovima 31. prosinca 2009.

»To ne znači da ovlaštene službe koje organiziraju parkiranje po gradovima smiju do tog datuma nastaviti s praksom naplate osporenih ugovornih kazni«, kaže Đuro Sessa, predsjednik Građanskog odjela Vrhovnog suda.

»Odluka suda se mora poštivati makar je s Markova trga i zakonodavcu i lokalnoj samoupravi dan toliki rok. Ni tome se ne treba čuditi, jer je nezakonito stanje i nepoštivanje Ustava trajalo spomenutih 11 godina. Za novi propis treba vremena, ali ne i za nezakonitu naplatu«, kaže Sessa. Ustavni je sud u obrazloženju odluke jasno naznačio: Ako građanin ne poštuje ugovorne uvjete parkiranja (a oni su u Pravilniku opisani kao opći ugovor), onda on mora snositi posljedice nepoštivanja tog ugovora. Ali kako, u kojem obimu? Samo tako i toliko koliko je zlorabio parkiralište (vremenski) mimo poznatih mu pravila. Sve ostalo je - nezakonito.

Međutim, sudac Sessa upozorava: »Bojim se da bi se istjerivanjem nezakonite lisice na parkiralištima mogli pojaviti vuci. Pa bi naglo poskupio sat parkiranja, prvi sat 20 kuna, drugi sat 20 kuna, treći sat 600 kuna. Sve bi bilo po zakonu i sve bi bilo vraški skupo!«. Osim ugovornih kazni na parkiranju, ova se kategorija kažnjavanja građana pojavljuje i na najmanje očekivanim mjestima.

Tumačeći u srijedu smisao netom donesene odluke o parkiranju, Aldo Radolović, ustavni sudac, je ilustrativno spomenuo: »Ako ukradete čokoladicu u trgovini, onda vam poslovođa ne može naplatiti 15 čokoladica«. Međutim, upravo se to izgleda i događa. Naime, prema nedavnom pisanju nekih medija, u Kauflandu Sinj naplaćuju ugovornu kaznu u iznosu od 500 kuna onome koga uhvate u krađi, bez obzira na to je li riječ o vrijednosti ukradene robe i od samo dvadesetak kuna. A kaznu naplaćuju prema - Općim uvjetima kupnje u robnoj kući. Policija nije reagirala, jer nitko nije prijavio slučaj. Kaufland također nije imao komentara, a reakcija je jedino stigla iz potrošačkih udruga koje su napomenule da za takvo postupanje trgovine nema nikakve zakonske osnove. Posebno s obzirom na činjenicu da je najniža razina koja može naplatiti bilo kakvu novčanu kaznu je lokalna samouprava.

U možebitno neustavne kazne, koje pune proračune tvrtki, mogle bi se ubrojiti i kazne za

vožnju bez karte u gradskom javnom prijevozu. One se naplaćuju po sličnom principu kao i parkiranje, jer se cijeni karte koju putnik nema pridodaje i kazna od 200 kuna. Zagrebački gradski prijevoznik ZET, na svojim Internet stranicama, objavljuje da putnik zatečen bez karte plaća »na mjestu događaja ili u roku osam dana dodatnu kartu 200 kn i redovnu kartu prema cjeniku ZET-a 10 kn«. Slijedom Zakona o obveznim odnosima prijevoznik na 200 kuna nema pravo, objašnjavaju stručnjaci, a druga stvar je prekršajno djelo i nadležnost prekršajnog suda.

Zagrebparking: Drastične kazne do novog pravilnika!

Direktor Zagrebparkinga, podružnice Zagrebačkog holdinga, Mato Kraljević u četvrtak je rekao da će pravilnik na razini Grada Zagreba biti usuglašen s odlukom Ustavnog suda, no dok se to ne dogodi, Zagrebparking će nastaviti naplaćivati drastične kazne. Tako će kazna za prekoračeno vrijeme parkiranja i dalje biti 150 kuna, dok će vozači koji parkiranje uopće ne plate biti kažnjeni s 250 kuna. [J. Kekić]

Jelavić: Predložiti ćemo izmjene cijena kazni za parkiranje

Kazne za parkiranje na legalnim parkirališnim mjestima u Zagrebu promijenit će se u skladu s odlukama Ustavnog suda, no ne zna se točno kad. Istaknuo je to Davor Jelavić, pročelnik Gradskog ureda za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, gradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, dodajući kako još uvijek čekaju da se ta odluka objavi u službenom listu. »Nama je dužnost da uvažimo odluku Ustavnog suda, no prvo moramo pričekati da vidimo i iščitamo tu odluku. Ako je riječ o parkiranju na legalnim parkirališnim mjestima, tada ćemo predložiti izmjene cijena kazni za parkiranje koje će umjesto 150, biti osam ili devet kuna«, rekao je Jelavić. Ako je riječ i o parkiranju na zelenim površinama, tada će kazne ostati iste. »Uništavanje zelenih površina mora se naplatiti i kazne za takvo parkiranje trebaju ostati iste kao i do sada«, zaključio je Jelavić. [M. P. Š.]

- Jelena Lisak: To je super vijest. Još se samo nadam da ćemo dobiti povrat novca za sve one silne kazne koje su nam dosad »masno« naplatili.
- Nikola Šturlan: Napokon su povukli pametan potez. Bilo je suludo, a i nepošteno naplaćivati toliko visoku kaznu za samo deset minuta kašnjenja.
- Toni Visković: Dobro da se netko sjetio i nas »malih« građana. Zbilja je bilo suludo naplaćivati onako visoke kazne za nepropisno parkiranje.
- Dinko Ivančić: Drago mi je da je netko stao na kraj samovolji lokalnih vlasti i njihovom besramnom punjenju gradskog proračuna.
- Ludmila Vidanović: Pošteno je da se građanima naplaćuje stvarno korištenje parkirnih mjesta te da su kazne sukladne prekršaju.

Vlado Rajić